

*XXII Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція
«НАУКА ТА ОСВІТА:
ДОСЯГНЕННЯ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ»*

Частина 3

Тези доповідей

04 листопада 2019 р.

УДК 0.82

ББК 94.3

Наука та освіта: досягнення та стратегії розвитку: XXII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція: тези доповідей, Запоріжжя, 4 листопада 2019 р. – Ч. 3. – Дніпро: ГО «НОК», 2019 – 66 с.

У збірнику містяться матеріали, подані на XXII міжнародну науково-практичну інтернет-конференцію «Наука та освіта: досягнення та стратегії розвитку». Для науковців, аспірантів, здобувачів, викладачів та студентів вітчизняних та зарубіжних вищих навчальних закладів та науково-дослідних установ.

Оргкомітет інтернет-конференції не несе відповідальності за матеріали опубліковані в збірнику. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Всі матеріали надані в авторській редакції та виражають персональну позицію учасника конференції. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Бібліографічний опис матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції зареєстровано в міжнародній наукометричній базі «*Google Scholar*».

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

ЗМІСТ

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Adaryukova L. B. The integration of class and out-of-class activities as a fundamental principle of forming the self-educational competence of future cybersecurity specialists.....	5
Іванісова В. О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій як чинник мотивації учнів на уроках французької мови....	9
Lysenko T. P. Personality-oriented system of foreign language learning in higher technical education institutions.....	13
Логвіна-Бик Т. А., Ревіна Д. О. Формування біологічного мислення при навчанні біології у загальноосвітніх закладах.....	16
Логвіна-Бик Т. А., Мангуш І. Ю. Формування дослідницьких вмінь у школярів при вивченні розділу «Рослини».....	22
Логвіна-Бик Т. А., Потапова О. М. Сучасні освітні технології на уроках біології.....	26
Овчаренко З. П. Застосування техніки нейролінгвістичного програмування при організації самостійної роботи студентів з іноземної мови.....	32
Бахтіярова Х. Ш., Середін Д. С. Сутність чинної педагогічної підготовки майбутніх інженерів-педагогів в Національному транспортному університеті.....	35
Скибицький І. Г. Дослідження впливу дозованої ходьби на стан серцево-судинної системи.....	40

СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Каретная О. А. Причины расторжения брака в молодой семье.....	43
--	----

3. Логвіна-Бик Т. А., Бик Н. В. Формування готовності майбутніх учителів біології та природознавства до роботи в умовах нової української школи / Т. А. Логвіна-Бик, Н. В. Бик / Актуальні питання підготовки майбутніх фахівців педагогічної освіти в умовах освітніх трансформацій: Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (26 грудня 2018 р., м. Мелітополь). – Мелітополь, 2018. – С. 89-92.
4. Логвіна – Бик Т. А., Шумейко І. М. Розвиток особистості учня на уроках біології / Т. А. Логвіна – Бик, І. М. Шумейко / Роль освіти у формуванні життєвих цінностей молоді: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених (30 жовтня 2015 року) / Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького. – Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2015. – С. 216 – 217.

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ

Логвіна-Бик Т. А.,

*вчитель-методист, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри ботаніки і садово-паркового господарства
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Мелітополь, Україна*

Потапова О. М.,

*магістрантка кафедри ботаніки і садово-паркового господарства
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Мелітополь, Україна*

Важливе місце в сучасному навчальному процесі посідає проблема оновлення змісту та методів навчання з біології. Пошук нових освітніх технологій та методів навчання зумовлюється у процесі вивчення біології низкою чинників, серед яких домінують такі: докорінна зміна цілей освіти; нове соціальне замовлення, що робить необхідними культурне і духовне зростання. В основу побудови сучасної освіти і навчання покладений особистісно-орієнтований підхід, який створює умови, за яких учень стає суб'єктом процесу навчання; стратегія сучасного навчання визначається концепцією діяльнісного підходу, що базується на ідеї розвивального навчання. У педагогічному процесі на уроках біології слабкою ланкою є характер керівництва пізнавальною діяльністю учнів, недостатній контроль за ходом засвоєння навчального матеріалу, що не сприяє інтелектуальному розвитку учнів та формуванню пізнавальної активності. Основою диференційованого навчання є глибоке знання індивідуальних особливостей і навчальних можливостей дітей, рівня їхнього психологічного розвитку на даному етапі. З цією метою у процес навчання біології вводять такі сучасні освітні технології: інтерактивні, ігрові, опорних схем та знакових моделей, модульно-блочного навчання, перспективно-випереджувального навчання, групове навчання, диференційоване навчання [2], «мозковий штурм» [3], технологія критичного мислення, індивідуальне навчання, розвиваюче навчання.

Розробка колективного способу навчання школярів як нової педагогічної технології почалась ще в 80-90-ті роки ХХ століття. З того часу переконливо доведено ефективність і перспективність технології колективного способу навчання. Даний спосіб навчання методисти визначають як особливим чином організований процес навчання та спілкування школярів. В залежності від структури спілкування визначаються і структурні форми організації навчання. Індивідуально

форма роботи відображає структуру опосередкованого спілкування (учень – навчальний матеріал); парна форма відповідає структурі спілкування в парі (вчитель – учень, учень – учень); групова форма спілкування: вчитель – учні класу, колективна форма навчання – спілкування кожного один з одним. Остання форма навчання може бути подана в парах змінного складу, коли кожен учень по черзі і індивідуально працює з усіма учнями класу або навчальної групи під загальним керівництвом вчителя [1].

На колективних заняттях використовуються різні методичні заходи (спільне вивчення окремих тем). Кожен спосіб навчання у складі навчальної технології вирішує певні дидактичні задачі: вивчення нового, закріплення, узагальнення. Вчитель вчить дітей читати вголос, складати питання по тексту, виділяти головні думки, знаходити ключові слова, працювати з термінами і поняттями, узагальнювати, складати опорні конспекти, порівняльні таблиці і тому подібне. Нарешті, необхідно лише навчити учнів працювати в парі: слухати один одного, доводити до розуміння навчальний матеріал, тобто вести звичайний та розвивальний діалог, бути педагогом, бути фахівцем своєї справи. В цей період школярі працюють в парах постійного складу. Учні вчаться працювати відносно алгоритмів, які закладені в картку і відповідають дидактичній меті завдання. Алгоритм діяльності (індивідуальна робота і робота в парі) поступово учні виконують автоматично – формується навички спільної роботи. На початку роботи за новою технологією навчання доводиться витратити досить багато часу на підготовку дидактичного матеріалу, на формування та розвиток навчальних компетентностей. У підготовці та проведенні уроку вчитель біології виконує різноманітні функції [2]. В діяльності учителя біології виділяють конструктивну, організаційну, комунікативну та гностичну функції. Організаційна функція полягає в залученні учнів до виконання запланованих видів навчальної діяльності, стимулюванні та цінуванні, під яким розуміють вираження вчителем своєї

радість з приводу досягнень учнів. Конструктивна функція реалізується у основних двох напрямках: конструюванні змісту, що передбачає відбір навчальної інформації до уроку, і конструюванні процесу її засвоєння, що включає добір методичних прийомів і засобів навчання, підбір найефективніших методів навчання та методичних прийомів, необхідних для успішного перебігу цієї діяльності. Комунікативна функція вчителя полягає в установленні таких взаємовідносин між учнями на уроці, які б сприяли підвищенню ефективності навчальної праці [3]. Гностична функція передбачає забезпечення наукового підходу до організації навчального процесу, який базується на врахуванні доробку сучасної науки та практики з питань організації навчально-пізнавальної діяльності, особливостей психічного розвитку учнів даного класу, власного досвіду. Основні складові ефективності уроку можна висвітлити таким чином:

1. Ретельне планування та підготовка до уроку та творчий підхід вчителя.
2. Глибокі теоретичні знання з біології та міцні знання з психології та педагогіки.
3. Комунікативність вчителя та емоційність проведення уроку.

За структурою уроки мають змінену структуру, тому відносяться до нестандартних видів уроку біології. Існують різні класифікації видів уроків. Професор І. П. Підласий виділяє більш, ніж 20 видів уроків, і дає їм педагогічну характеристику та значущість [5]. Проведення нестандартних уроків можна розглядати як обов'язковий елемент у системі новітніх педагогічних технологій

До нестандартних уроків потрібно віднести [5, с. 113]:

- уроки змістовної спрямованості: семінари, конференції, лекції; міжпредметні уроки; уроки на інтегрованій основі (уроки-панорами);
- уроки – змагання (уроки – аукціони, турніри, вікторини, конкурси);
- уроки суспільного огляду знань (консультації; взаємного навчання, консиліуми, уроки комунікативної спрямованості, усні журнали, уроки –

діалоги, роздуми, диспути, прес-конференції, репортажі, протиріччя, парадокси; театралізовані уроки (концерти, кіно – уроки, дидактичний театр); уроки – подорожі, дослідження, пошуки, розвідки, лабораторні дослідження, наукові дослідження); уроки з різновіковим складом учнів (у малокомплектній сільській школі);

- уроки-ділові ігри (суди, «Слідство ведуть знавці», імпровізації); уроки драматизації (драматична гра, драматизація розповіді, імпровізована робота в пантомімі, уроки – психотренінги).

Отже, технологія колективного способу навчання має всі шанси для широкого впровадження в навчальний процес всіх шкіл, тому що створює творчу атмосферу, доброзичливі відносини між учнями, а також між учнями та вчителем. Організовує, навчає та виховує саме освітнє середовище. Спокійно сприймається збільшення об'ємів інформації в кожному предметі та навчальному плані; адже учні вміють навчатися без стресів, без тиску, з задоволенням. Активно формується літературна мова, а також спеціальна – предметна [4]. Таким чином, рівень активності учнів на уроках біології залежить від використання на уроках нових освітніх технологій, методів, методичних прийомів і засобів навчання, що підвищують ефективність навчальної діяльності школярів є однією з найважливіших вимог до уроку біології. Все це дає можливість у міру оволодіння біологічними поняттями створити необхідну базу для їх подальшого використання, озброєння школярів навчальними вміннями, включити їх в активну пізнавальну діяльність, сформувати навчальні компетентності.

Література:

1. Логвіна-Бик Т. А., Бик Н. В. Нові горизонти української освіти у сучасному світі / Т. А. Логвіна-Бик, Н. В. Бик. – Людина віртуальна: нові

горизонти: зб. наукових праць / за заг. ред. д. філос. н. Журби М. А. – Монреаль: СРМ «ASF», 2019. – С. 101-103.

2. Логвіна-Бик Т. А., Бик Н. В. Організація диференційованого навчання учнів на уроках біології Т. А. Логвіна-Бик, Н. В. Бик / Педагогічна інноватика: досвід та перспективи Нової української школи / за заг. ред. А. М. Солоненка, І. А. Мальцевої, Л. Ю. Москальової. – Мелітополь: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2019. – С. 145-152. (монографія).

3. Логвіна-Бик Т. А., Бик Н. В. Організація роботи школярів на уроках біології за методикою Едварда де Боно «Шість капелюхів мислення» / Т. А. Логвіна-Бик, Н. В. Бик / Педагогічна інноватика: досвід та перспективи Нової української школи / за заг. ред. А. М. Солоненка, І. А. Мальцевої, Л. Ю. Москальової. – Мелітополь: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2019. – С. 140-144. (монографія).

4. Логвіна-Бик Т. А., Бик Н. В. Особистісно-професійний розвиток вчителя біології в новій українській школі / Т. А. Логвіна-Бик, Н. В. Бик / Особистісно-професійний розвиток учителя Нової української школи: світові освітні практики, український контекст: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (6-8 червня 2019 р., м. Мелітополь, Україна) / Ред.-упоряд. Дубяга С. М., Яковенко І. О. – Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2019. – С. 157-162.

5. Подласый И. П. Педагогика. Новый курс: Учебник для студ. пед. вузов / И. П. Подласый. – В 2 кн. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – Кн. 1: Общие основы. Процесс обучения. – 576 с.